

JONGEREN IN LIMBURG: DE TOEKOMST NA CORONA

Gesprek met jongeren uit Limburg naar aanleiding van het Taskforce BEST rapport

Hoe ziet de post-corona toekomst van Limburg eruit? Hoe moeten we samen de grote opgaven en steeds groter wordende tegenstellingen in de samenleving tackelen? Dat zijn de vragen die aan de orde komen in het Taskforce BEST (Brede Economisch Sociale Taskforce) rapport (Letschert e.a., oktober 2020). Verder kijken is kijken vanuit verschillende perspectieven. Belangrijke stakeholders zijn de jongeren. Jongeren hebben de toekomst en een vooraanstaande rol in de ontwikkeling van Limburg na corona. Bovendien blijkt uit onderzoek (zoals Jongeren Denktank Coronacrisis, 2021) dat jongeren hard geraakt worden door de huidige coronamaatregelen. We wilden de stem van de Limburgse jongeren (laten) horen.

De aanpak in hoofdlijnen

Naar aanleiding van het BEST-rapport is Neimed midden in de coronacrisis in gesprek gegaan met jongeren uit heel Limburg om hun ervaringen en hun visie op de post-corona toekomst te verkennen. Onze focusgroep richtte zich op de betekenis van corona voor jongeren in positieve en negatieve zin.

Op woensdag 24 februari kwamen 10 jongeren uit heel Limburg online bij elkaar om te praten over de impact van corona op hun leven.

- Samenstelling van de groep: 7 mannen en 3 vrouwen (in de leeftijd van 14 tot en met 25 jaar)
- Locatie van de samenkomst: Online Bluejeans meeting

Huidige corona maatregelen en sociaal leven

'... jongeren lijden onder het gebrek aan ontmoeting en contact en dat depressie, angst en eenzaamheid toenemen. Online contact verzacht hier en daar de omstandigheden.' (BEST Rapport, p. 24)

Limburgse jongeren ervaren, net als jongeren in de rest van Nederland, de huidige crisis als: *'best wel zwaar', 'lastig', 'het wordt te veel, het stapelt zich op' en 'eenzaam zo nu en dan'.*

Voor al het gebrek aan perspectief wordt als moeilijk ervaren. Ook de focus op wat niet mag, in plaats van wat er wel mag, maakt het zwaar: *'...je kunt je nergens op verheugen.'*

Jongeren voelen zich beknot in hun mogelijkheden en ze missen zicht op wanneer ze weer ruimte krijgen om de dingen te doen die ze pre-corona deden. De onduidelijkheid over de duur van corona en de coronamaatregelen werkt verlamdend bij het bedenken van alternatieven.

Vriendschappen van jongeren veranderen in deze coronatijd. Vooral spontane ontmoetingen wordt gemist. Jongeren komen nu nergens spontaan anderen tegen, waardoor er ook geen nieuwe contacten ontstaan. Afspreken met vrienden is nu heel anders. Waar ze vroeger afspraken met grote(re) groepen vrienden, wordt nu binnen de maatregelen in kleine groepjes afgesproken. Het is lastig om activiteiten te vinden die ze nog samen kunnen doen. *'Ja, ik vind het behoorlijk irritant dat je nu niets met vrienden kunt doen.'*

Sommigen geven aan minder contact te hebben met hun vrienden, waardoor vriendschappen verwateren. Want als er eenmaal minder contact is, wordt het lastiger weer contact op te nemen. Een van de respondenten geeft aan dat ze door dit alles erg gesloten is geworden naar mensen toe, terwijl ze dat niet was.

Advies

Erkennen dat jongeren veel op hun bord hebben en de maatregelen proberen te respecteren.

Laten we kijken naar wat er nu wel mogelijk is, en post-corona kan blijven bestaan.

Help jongeren zoeken naar contact mogelijkheden die er wel zijn, zowel fysiek als online.

Waar mogelijk en veilig, contact toelaten.

Zorg ook voor mogelijkheden voor spontane (online) ontmoetingen.

Gezondheid

In de context van corona is het belangrijk om te weten hoe Limburgse jongeren naar hun gezondheid kijken. Uit het BEST-rapport (2020) komt naar voren dat, ook vóór de coronacrisis, Limburgse jongeren gemiddeld minder sporten dan in de rest van Nederland.

Toch missen de meesten sportmogelijkheden. Thuis sporten wordt ervaren als lastiger: Echter zijn jongeren op zoek gegaan naar activiteiten om de gezondheid op peil te houden, zoals wandelen, skeeleren en hardlopen. Sommige jongeren in de focusgroep geven aan meer te zijn gaan bewegen: *'We hebben een hondje gekocht.'*

Ze denken nu vaker na over hun eigen gezondheid.

Daarmee lijken ze bewuster met hun gezondheid bezig dan pre-corona. Al wordt dat bewustzijn, mede door gebrek aan sportmogelijkheden, nog niet altijd omgezet in actie.

Naast de fysieke gezondheid verdient ook de mentale gezondheid van jongeren tijdens de corona de aandacht. Jongeren ervaren de huidige crisis als zwaar. Vooral het gebrek aan perspectief wordt als moeilijk ervaren. Ook de focus op wat niet mag in plaats van wat er wel mag maakt het zwaar: *'... en dan heb je er echt ook gewoon geen zin meer in.'*

Advies

Faciliteer sporten waar mogelijk, en maak bewegen laagdrempelig.

Schenk aandacht aan de geestelijke gezondheid van jongeren. Hierbij kan gedacht worden aan psychosociale ondersteuning via bijv. schoolpsychologen en online mogelijkheden, maar ook is het wenselijk om te focussen op wat wel mag. Ook het aanbieden van (online) ontmoetingsmogelijkheden kwam als idee naar voren.

Blijf met jongeren in gesprek over hun gevoelens en beleving. Hou de communicatie breder en rijker dan enkel het zakelijke aspect.

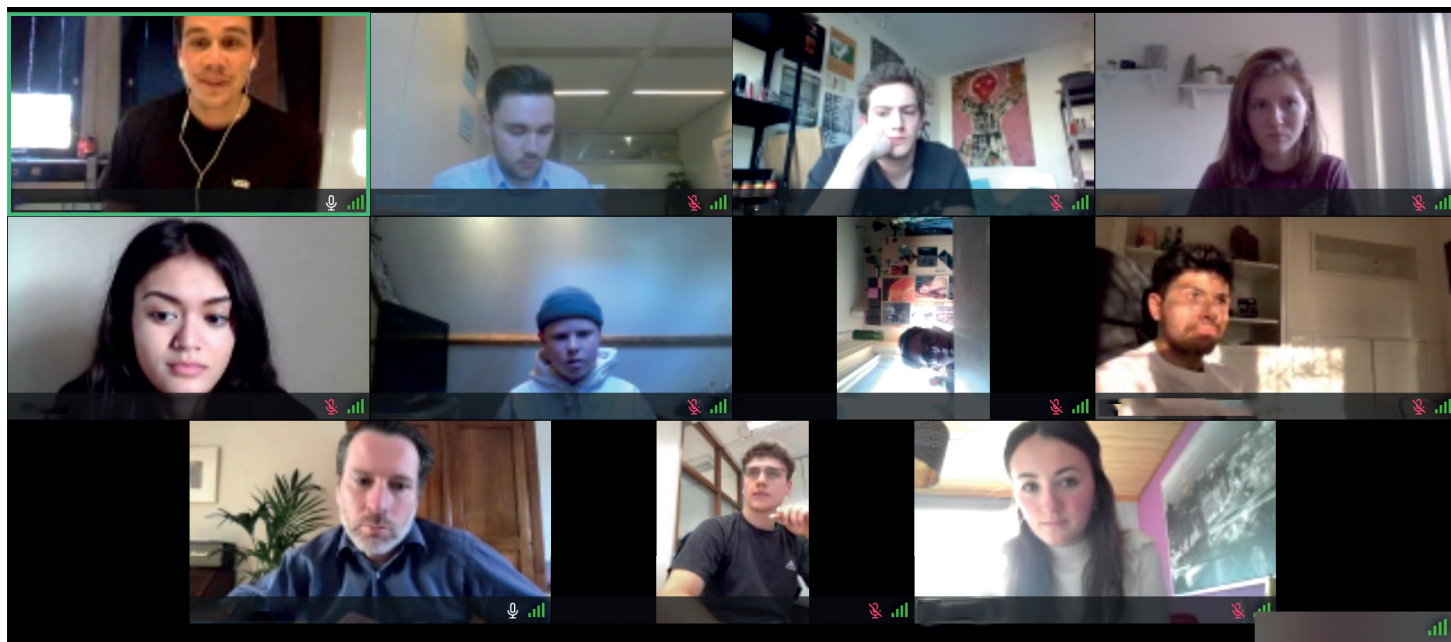
School

Ook op school wordt het niet hebben van spontaan contact met medestudenten en docenten als gemis ervaren. Sommige jongeren hebben het gevoel dat ze achterlopen. Hoe langer de lockdown duurt, hoe zwaarder het wordt: *'...en daar zit je dan alleen.'*

Jongeren hebben (in het begin) nauwelijks last gehad van digitaal onderwijs, maar het missen van sociaal contact (zeker als de lockdown nog veel langer duurt) blijkt problematisch. Wel prettig aan digitaal onderwijs vinden jongeren het wegvallen van de reistijd en het goed kunnen doorwerken in hun eigen tempo. De vrijgekomen tijd wordt gebruikt voor zelfontwikkeling en sportieve activiteiten, zoals wandelen, skeeleren en hardlopen.

Advies

Investeer in hybride onderwijs: een duurzame combinatie van digitaal en fysiek onderwijs in de post-corona toekomst.

Werk: minder en eenzamer

Ook jongeren worden geraakt in hun werk door de coronacrisis. Ze zijn hun (bij)baan kwijtgeraakt, de aard van hun werkzaamheden of de functie is veranderd, of het aantal werkdagen is drastisch verminderd.

'Als er geen evenementen zijn, dan heb ik geen werk.'

Jongeren missen interactie met collega's, ook als ze wel de kans hebben om op locatie te werken: *'Je zit in pauzes aan een lege tafel. De sociale communicatie die je normaal hebt is weg, of puur zakelijk.'*

Advies

Aandacht voor werkende jongeren getroffen door corona, door het bieden van stageplekken, en het opnemen van jongeren in de sociale structuur van de organisatie door ze te betrekken bij (in)formeel overleg: *'Ik heb geleerd om nog meer te vragen aan collega's om zo toch betrokken te worden.'*

Positieve kanten van corona: zelfontplooiing en creativiteit

'Werken aan een innovatief én bourgondisch Limburg kan helpen aan het boeien en binden van jong talent.'
(BEST-rapport, p.11)

Jongeren geven aan zichzelf in deze tijd beter te hebben leren kennen, ze zijn creatiever en vindingrijker geworden. Ze werden uitgedaagd bij het zoeken naar mogelijkheden van wat nog wel kan binnen de coronaregels. *'Ik weet nu waar ik echt achteraan wil gaan en welke dingen voor mij naar de zijkant kunnen.'*

Enkele jongeren zijn als gevolg van corona, gestart met nieuwe activiteiten die ook potentie hebben na corona: *'We willen echt iets neerzetten dat ook na de corona door kan lopen'. 'Ik heb mijn creativiteit losgelaten en ben logo's gaan maken. Die heb ik op shirts laten drukken. Het loopt echt als een tierelier. Leuk te om te zien dat mensen de shirts ook daadwerkelijk dragen.'*

Advies

Heb meer oog voor de creativiteit en vindingrijkheid van jongeren, en maak hier meer gebruik van.

Maak gebruik van in de corona tijd ontstane creativiteit om impuls te geven aan overige maatschappelijke vraagstukken.

Betrek jongeren bij de gesprekken over Limburg na corona.

Beschouwing

'We moeten er in Limburg samen de schouders onder zetten. Dat was al nodig in Limburg voor corona. Dat we dat kunnen, hebben we laten zien in Limburg tijdens corona. En dat is een absolute noodzaak voor een sterk en gezond Limburg na corona.'(BEST-rapport, p.37)

Limburgse jongeren zijn niet tegen de coronamaatregelen en willen zich eraan houden. Het gebrek aan perspectief maakt het wel lastig om het vol te houden, maar leidt niet tot het negeren van de maatregelen.

Waar pre-corona jongeren hun verhaal kwijt konden bij hun peers, is dat nu, door gebrek aan mogelijkheden voor spontane ontmoetingen, lastiger. Dit vergroot de kans op mentale problemen.

Bovendien hebben de jongeren als gevolg van corona, weinig kans om hun sociale vaardigheden te oefenen; zowel in privésfeer, schoolsetting als werksetting zijn er weinig tot geen fysieke of spontane ontmoetingen. Contacten die ze hebben zijn met name functioneel. Concreet betekent dat: minder afspreken, de kamer niet uit komen, minder vertrouwen in de overheid, etc. Aansluiting bij de maatschappij is cruciaal en moet, door fysieke of digitale ontmoeting, gefaciliteerd worden.

Ondanks de belemmeringen hebben de jongeren ook mooie momenten ervaren tijdens de coronacrisis en nieuwe vaardigheden opgedaan die ze meenemen naar de toekomst. Ze zien zichzelf als creatiever en vindingrijker dan pre-corona. Ze weten beter wat ze zien als belangrijk en hebben de uitdaging opgepakt om te kijken wat er nog wel kan binnen de maatregelen.

Tot slot

Jongeren ervaren het als zeer waardevol om mee te praten over de toekomst: betrek jongeren bij gesprekken over de toekomst van Limburg na corona.

Auteurs:

Ilse Schrijver, Maja Ročak & Jol Stoffers

SOCIAAL-ECONOMISCH
KENNISCENTRUM

neimed

www.neimed.nl

Zuyd
Onderzoek

ZU
YD